

Tantárgy neve: Biodiverzitás monitorozása	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : Kötelező tárgy	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50/50 (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszám: 28 óra előadás és 0 óra gyakorlat az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: például esetismertetések, tematikus prezentációk, üzemlátogatás, demonstrációs laboratóriumi gyakorlatok, terepi bemutatók, stb.	
A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok: -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): II. félév	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása 3-4 mondatban, valamint 14 (végzős MSc esetén 9) hetes bontásban az előadások	
A tárgy a biodiverzitás monitorozás elvi alapjainak, módszereinek, az alkalmazott monitoring rendszereknek és azok gyakorlati hasznának összefoglalását mutatja be. Az ökológiai alapozás során a hallgatók áttekintik a populációbiológia és a közösségökológia témakörhöz tartozó fontosabb területeit. Az elvi alapozást követően a monitoring rendszerek tervezésének és működésének alapjai, valamint a gyakorlati monitorozó tevékenység alapjai, ezen belül a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) és a hazai N2000 monitoring kerülnek részletes bemutatása. Előadások: 1. Bevezetés, a biodiverzitás 2. Ökológiai alapozás: populációökológia 3. Ökológiai alapozás: közösségek ökológiája 4. Monitorozás elvi alapjai 5. Trend- és hipotézistesztelő monitoring 6. A populációk és közösségek vizsgálatának terepi módszerei I. 7. A populációk és közösségek vizsgálatának terepi módszerei II. 8. A terepi adatgyűjtés, dokumentáció, adatbázis készítés, az adatok értékelése 9. Az NBmR kialakításának folyamata és működése 10. Az NBmR tartalma és kapcsolata más hazai monitoring tevékenységekkel 11. Az NBmR eddigi eredményei 12. Egyéb hazai monitoring programok (MME monitoring programok, ERTI fénycsapda hálózat, Országos Vadgazdálkodási Adattár) 13. Nemzetközi kitekintés 14. Összegzés	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása 3-4 mondatban, valamint 14 (végzős MSc esetén 9) hetes bontásban a gyakorlatok	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
1. Pásztor E – Oborni B: Ökológia. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 2007.	

2. Horváth F – Rapcsák T – Szilágyi G (szerk.): Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer I.: Informatikai alapozás. Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest. 1997
3. Török K – Fodor E (szerk.): Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó rendszer eredményei I. KvVm-TvH, Budapest. 2006.
4. Sutherland WJ: Ecological census techniques. Cambridge University Press 2006.
5. Demeter A – Kovács Gy: Állatpopulációk nagyságának és sűrűségének becslése. Akadémiai Könyvkiadó, Budapest, 1991.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudás:

- Részletesen ismeri és alkalmazza a természetvédelmi gyakorlatban használt eszközöket, módszereket.
- Részletesen ismeri - hazai és nemzetközi viszonylatban - a természetvédelem tervezési és megvalósítási, végrehajtási módszereit, szabályait.
- Ismeri a természetvédelem sajátos kutatási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Ismeri, érti szakterülete speciális szókincsét.

b) képesség:

- Képes a természetvédelem jogszabályi előírásainak megfelelő tervezésre, irányításra, valamint természetvédelmi szaktanácsadásra.
- Képes természetvédelmi és ökológiai hatástanulmányok elkészítésére.
- Képes szakmailag megalapozott vélemény, saját álláspont kialakítására és annak vitában történő megvédésére természetvédelemmel összefüggő társadalmi és gazdasági kérdésekben.
- Felismeri a természeti értékeket és cselekedetei azok megőrzésére irányulnak.

c) attitűd:

- Nyitott és elkötelezett a természeti értékeket megőrző és a fenntartható gazdálkodás iránt.
- Környezettudatos magatartás jellemzi.
- Elkötelezett a problémák szakmai alapokon nyugvó megoldására.
- Véleményét szakmai alapokon hozza meg, azokat következetesen képviseli.

d) autonómia és felelősség:

- Képes önálló döntéseket hozni meghatározott munkafolyamatok megvalósítási módjáról, ütemezéséről.
- Szakmai felelősségtudattal hoz döntéseket.
- Partner a szakmai és szakterületek közötti együttműködésben.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Nagy Antal egyetemi adjunktus, PhD.**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

Évközi ellenőrzés módja (pl. 1 db évközi zárthelyi dolgozat):

nincs évközi ellenőrzés

Számunkérés módszereinek részletei (pl. szóbeli, írásbeli, szóbeli és írásbeli, gyakorlati jegy, megajánlott jegy, stb.):

szóbeli vizsga

Az aláírás megszerzésének feltételei (pl. jegyzőkönyv, tanulmány, tervezési feladat dokumentációja, stb.):

az előadásokon való részvétel legfeljebb 3 hiányzást figyelembe véve

Vizsgakérdések, tételsor:

Témakörök:

1. A biodiverzitás értelmezése és jelentősége
2. Populációökológia: alapfogalmak a populációk fontos mérőszámai, a populációk tér idő dinamikája
3. Közösségek ökológiája
4. A biológiai monitorozás elvi alapjai
5. A trendmonitorozás
6. Hipotézistesztelő monitoring
7. A széles körben alkalmazott terepi vizsgálati módszerek
8. A terepi adatgyűjtés és dokumentáció főbb szabályai
9. Adatbázisok készítése, az adatok értékelésének főbb módszerei
10. Az NBmR története és felépítése
11. Az NBmR protokollok
12. Az NBmR kapcsolata más hazai monitoring tevékenységekkel
13. Az NBmR eredményei
14. Fontosabb hazai monitoring programok ismertetése
15. Nemzetközi monitoring programok